

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою Інституту соціальної та політичної психології НАПН України від «29» травня 2025 р. протокол № 06/25

Директор

Микола СЛЮСАРЄВСЬКИЙ

**ПОЛОЖЕННЯ
ПРО ОРГАНІЗАЦІЮ ІНКЛЮЗИВНОГО НАВЧАННЯ
ОСІБ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНІМИ ПОТРЕБАМИ В
ІНСТИТУТІ СОЦІАЛЬНОЇ ТА ПОЛІТИЧНОЇ ПСИХОЛОГІЇ
НАПН УКРАЇНИ**

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Положення про організацію інклюзивного навчання осіб з особливими освітніми потребами в Інституті соціальної та політичної психології НАПН України (далі – Положення) визначає організаційні засади інклюзивного навчання з метою реалізації права осіб з особливими освітніми потребами на здобуття якісної освіти з урахуванням потреб та можливостей таких осіб.

1.2. Положення розроблено відповідно до Закону України «Про освіту», Закону України «Про вищу освіту», Закону України «Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні», Конвенції ООН про права осіб з інвалідністю, у відповідності до Порядку організації інклюзивного навчання у закладах вищої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 10 липня 2019 р. № 635.

1.3. У цьому Положенні терміни вживаються в такому значенні:

– **здобувачі освіти з особливими освітніми потребами** – особи з особливими освітніми потребами, які здобувають освіту в Інституті соціальної та політичної психології НАПН України;

– **інклюзивна група** – академічна група в Інституті, де поряд із іншими здобувачами освіти навчаються одна або більше осіб з особливими освітніми потребами.

Інші терміни вживаються у значенні, наведеному в Законах України «Про освіту» та «Про вищу освіту».

1.4. Інститут надає освітні послуги здобувачам освіти на рівній основі, без дискримінації, незалежно від віку, громадянства, місця проживання, статі,

кольору шкіри, соціального і майнового стану, національності, мови, походження, стану здоров'я, ставлення до релігії, наявності судимості, а також від інших обставин із застосуванням особистісно-орієнтованих методів навчання та з урахуванням індивідуальних особливостей навчально-пізнавальної діяльності усіх здобувачів освіти, рекомендацій індивідуальної програми реабілітації особи з інвалідністю (за наявності) та/або висновку про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку дитини (за наявності), що надається інклюзивно-ресурсним центром.

1.5. Інститут забезпечує здобуття освіти особам з особливими освітніми потребами на загальних підставах відповідно до законодавства України та умов фінансування освітніх програм.

1.6. Створення в Інституті інклюзивного освітнього середовища забезпечує керівник закладу.

II. ОРГАНІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

2.1. Організація освітнього процесу здобувачів освіти з особливими освітніми потребами в Інституті передбачає створення рівних умов доступу до освітніх послуг для осіб з особливими освітніми потребами шляхом урахування їхніх індивідуальних потреб, можливостей та потенціалу, а саме:

- створення інклюзивного освітнього середовища;
- застосування принципів універсального дизайну в освітньому процесі;
- приведення території Інституту, будівель, споруд та приміщень у відповідність з вимогами державних будівельних норм, стандартів та правил. У разі коли наявні будівлі, споруди та приміщення Інституту неможливо повністю пристосувати для потреб осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення, здійснюється їх розумне пристосування з урахуванням універсального дизайну;

- забезпечення необхідними навчально-методичними матеріалами та інформаційно-комунікаційними технологіями для організації освітнього процесу;

- забезпечення в разі необхідності розумного пристосування;
- застосування в освітньому процесі найбільш прийнятних для здобувачів освіти з особливими освітніми потребами методів і способів спілкування, в тому числі української жестової мови, рельєфно-крапкового шрифту (шрифту Брайля) із залученням відповідних фахівців і педагогічних працівників;

- забезпечення доступності інформації в різних форматах (шрифт Брайля, збільшений шрифт, електронний формат та інші).

III. ІНКЛЮЗИВНІ ГРУПИ

3.1. Директор Інституту або уповноважена ним особа забезпечує створення в Інституті інклюзивного освітнього середовища.

3.2. Директор Інституту на підставі письмового звернення здобувача освіти з особливими освітніми потребами або одного з батьків (інших законних представників), а також індивідуальної програми реабілітації особи з інвалідністю (за наявності), іншої документації, що підтверджує наявність в особи особливих освітніх потреб, утворює інклюзивну групу.

Утворення інклюзивної групи в Інституті та припинення її діяльності здійснюється відповідно до наказу директора Інституту.

Гранична чисельність здобувачів освіти з особливими освітніми потребами в одній групі визначається, виходячи з індивідуальних особливостей навчально-пізнавальної діяльності таких здобувачів освіти, спеціальності, пристосованості аудиторій тощо.

IV. СУПРОВІД ІНКЛЮЗИВНОГО НАВЧАННЯ

4.1. З метою організації інклюзивного навчання в Інституті в межах існуючої штатної чисельності може створюватися спеціальна група психолого-педагогічного супроводу.

4.2. Спеціальна група психолого-педагогічного супроводу створюється наказом директора Інституту і діє на підставі цього Положення, Статуту Інституту.

4.3. До складу групи психолого-педагогічного супроводу залучаються працівники Інституту, представники адміністрації Інституту та інші фахівці за потреби.

4.4. Спеціальна група психолого-педагогічного супроводу виконує такі завдання:

– співпрацює із структурними підрозділами Інституту щодо організації інклюзивного навчання та забезпечення супроводу здобувачів освіти з особливими освітніми потребами;

– бере участь у розробці індивідуального навчального плану здобувача освіти з особливими освітніми потребами, проводить моніторинг його виконання, вносить до нього зміни;

– організовує підготовку (підвищення кваліфікації) науково-педагогічних працівників Інституту та соціальних працівників, волонтерів для роботи із здобувачами освіти з особливими освітніми потребами шляхом проведення лекцій, семінарів, тренінгів, засідань за круглим столом тощо;

– консультує та надає методичну допомогу науково-педагогічним працівникам Інституту щодо організації освітнього процесу здобувачів освіти з особливими освітніми потребами;

– провадить інформаційно-просвітницьку діяльність з формування толерантного ставлення до здобувачів освіти з особливими освітніми потребами;

– співпрацює із закладами соціального захисту населення, громадськими об'єднаннями з метою провадження волонтерської діяльності, спрямованої на підтримку здобувачів освіти з особливими освітніми потребами.

4.5. Індивідуальний навчальний план здобувача освіти з особливими освітніми потребами розробляється за його участю, з урахуванням рекомендацій індивідуальної програми реабілітації особи з інвалідністю (за наявності) та/або висновку про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку дитини (за наявності), підписується таким здобувачем освіти та затверджується директором Інституту.

4.6. Спеціальний супровід здобувачів освіти з особливими освітніми потребами в Інституті передбачає, зокрема:

– навчально-організаційний супровід – допомогу учасникам освітнього процесу в організації освітнього процесу, написання та моніторинг виконання індивідуального навчального плану здобувача освіти з особливими освітніми потребами, організацію індивідуальних консультацій тощо;

– психолого-педагогічний (психолого-андрагогічний) супровід – системну діяльність, яка включає надання психологічної та педагогічної допомоги здобувачам освіти з особливими освітніми потребами під час освітнього процесу;

– соціальний супровід – заходи щодо створення умов для соціальної та соціально-побутової підтримки здобувачів освіти з особливими освітніми потребами, організації волонтерської допомоги для підтримки таких здобувачів освіти.

З метою створення належних умов для забезпечення супроводу Інститут може обладнувати ресурсні кімнати; приміщення для надання консультацій психологом, відпочинку.

4.7. Супровід здобувача освіти з особливими освітніми потребами можуть здійснювати батьки (інші законні представники) або особи, уповноважені ними, соціальні працівники (робітники), волонтери.

V. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

5.1. Питання, не врегульовані цим Положенням, регулюються нормами чинного законодавства.

5.2. Положення вводиться в дію наказом директора Інституту з наступного дня після його затвердження вченою радою Інституту.

5.3. Внесення змін до цього Положення затверджується рішенням вченої ради Інституту та вводяться в дію наказом директора Інституту.